

ВНЕСОК СТАНІСЛАВА ДНІСТРЯНСЬКОГО У РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

КРАВЧУК Наталія Борисівна,
*студентка факультету економіки і права
Київського національного лінгвістичного
університету*

Шлях формування та розвитку права в Україні . Протягом багатьох століть тисячі науковців та юристів докладали зусиль задля урегулювання суспільних відносин. Тож, у результаті, розвитку правовідносин утворилося безліч правових шкіл, які розглядали юридичну сферу з різних точок зору. Кожен з напрямків у праворозумінні відрізняється своїм впливом на формування правових та суспільних відносин у державі.

Однією з найвпливовіших стала соціологічна школа права, яка відома своїми представниками: Ф. Тенніс, Г. Єллінек, Б. Штайнбах, В. Вундт, Р. Штамлер, Є. Ерліх. Кожен з цих вчених зробив вагомий внесок у соціальні умови формування, існування та вдосконалення права. Проте, якщо вести мову про українських науковців, то необхідно згадати Станіслава Севериновича Дністрянського. Український вчений-правник посів чільне місце у витоків вітчизняного правознавства. У роботах він розкривав методологічні проблеми теорії держави і права, питання тогочасної практики цивільного права і законодавства, теорії і практики конституціоналізму; ідеї, пов'язані з українським національним державотворенням; розвиток історії української правової культури, звичаєвого права та багато іншого.

Станіслав Северинович – визначний український вчений юрист, професор Львівського та Українського Вільного в Празі університетів, дійсний члена Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ), академік Всеукраїнської Академії Наук (ВУАН) та громадський діяч. Заслуги цього науковця незліченні та він безперечно увійшов у історію Української держави, проте одним з найвагоміших його внесків є проект конституції для Західноукраїнської Народної Республіки. Однією з причин необхідності написання головного юридичного документу держави було те, що у Відні 1 серпня 1920 року був сформований екзильний уряд Диктатора ЗУНР, мета якого полягала у відновленні державності Західноукраїнської Республіки дипломатичними ресурсами, які б могли налагодити міжнародні відносини з іншими державами та заручитися їх підтримкою [1].

Тож Євген Петрушевич, уповноважений диктатор ЗУНР, замовив у професора Станіслава Дністрянського проект конституції, який би затвердив незалежність Західноукраїнської Республіки. Проект складався з 130 параграфів, які вміщалися в трьох розділах: «Держава і право», «Державна влада», «Право народів на самовизначення» [2].

Конституція передбачала становлення державності за певний проміжок часу, за умови дотримання основних правових норм та принципів цього документу. Перший етап – це законодавчий. Характеризувався скликанням Установчих зборів, під час яких проходив процес узаконення остаточного тексту конституції, здійснення адміністративного поділу, прийняття низки нормативних актів, які б регулювали процес реформування. Згодом найвищим органом законодавчої влади мусила стати Народна палата (обрана на 4 роки), а виконавчої – державні органи на чолі з президентом (обраний на 4 роки) [2].

Особливість проекту конституції Станіслава Севериновича полягала у тому, що суспільство було рівним у правах у всіх сферах життя. Було можливе лише зберігання

шляхетського титулу, проте за умови, що під час розподілу державних посад родові привілеї не впливатимуть на цей процес.

Суспільство мало змогу виражати свою волю та думку через уповноважених на це осіб або у формі референдуму. Проект конституції ЗУНР визначав державу як демократичну, тому народні збори були одним з яскравих прикладів упорядкування вищого юридичного документу, який суттєво вплинув на написання Конституції України 1996 року. Загальна народна рада виконувала функції надзвичайного органу, який приймав найважливіші державні рішення, серед яких внесення змін до конституції [2].

Проект конституції Станіслава Дністрянського вирізняється тим, що спрямовувався на пересічних громадян, була доступною та лаконічною. Видатний вчений юрист на перше місце ставив не права правлячої верхівки, а цінність людської особи, зрівнявши суспільство у правах. Саме роботи Станіслава Дністрянського стали початком побудови сучасного українського конституціоналізму. Тому, безпечно, роботи професора становлять величезну цінність для сучасної Української держави.

Список використаних джерел:

1. Західноукраїнські землі в 1918–1920 рр. Проголошення ЗУНР. Українсько-польська війна. Проблеми відносин УНР і ЗУНР. *Студопедія*. База навчальних матеріалів. URL: <http://studepedia.org/index.php?vol=1&post=59531> (дата звернення: 03.04.2018).

2. Вакіряк В.П. Правова характеристика проекту конституції Станіслава Дністрянського. *Актуальна юриспруденція*. URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=741%3A171213-02&catid=90%3A7-1213&Itemid=110&lang=ru (дата звернення: 03.04.2018).

Науковий керівник: Сердюк Н.А., к.ю.н., доцент, доцент кафедри права факультету економіки і права Київського національного лінгвістичного університету.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗУНР

КУЧЕР Анна Миколаївна,
*студентка юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Зростання ролі України як повноправного учасника міжнародної дипломатії, визнання на міжнародному рівні нашої держави як учасника абсолютної більшості світових та регіональних політичних об'єднань визначило перед нею завдання майбутнього удосконалення діяльності дипломатичної служби, впровадження її дієвих методів діяльності.

Україна в сфері міжнародної діяльності має певний власний історичний досвід, набутий протягом періоду боротьби українського народу за незалежність та власну державність 1917–1923 рр. У зв'язку з цим зростає значимість досвіду зовнішньополітичної діяльності українських урядів доби Української революції, коли були зроблені перші кроки на шляху розбудови зовнішньої політики України новітнього часу. Уроки тієї доби